

بررسی رابطه بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی و مهارت شناختی دانش آموزان متوسطه اول شهر سرخس^۱

حسین تربتی نژاد^۲، زینب بارانی^۳

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی و مهارت شناختی دانش آموزان متوسطه اول شهر سرخس بود. روش تحقیق توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان متوسطه اول شهر سرخس به تعداد ۹۰۰ نفر بودند. نمونه آماری بر اساس جدول مورگان، شامل ۲۶۹ نفر به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش سه پرسشنامه اضطراب کرونا علیپور و همکاران (۱۳۹۹)، مهارت‌های شناختی کرمی (۱۳۸۱) و انزوای تحصیلی دیلی و گرونت (۲۰۰۳) به کار برده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون با نرم افزار SPSS استفاده شد. با توجه به نتایج پژوهش همبستگی پیرسون بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد و بین اضطراب کرونا با مهارت‌های شناختی رابطه منفی و معنی داری مشاهده شد و بر اساس نتایج رگرسیون گام به گام در گام اول علائم روانی اضطراب و در گام دوم علائم جسمانی اضطراب وارد الگوی پیش‌بینی شده است و این دو متغیر با هم توانسته‌اند ۷۱ درصد تغییرات انزوای تحصیلی و ۴۹ درصد تغییرات مهارت‌های شناختی را پیش بینی کنند.

واژگان کلیدی: اضطراب کرونا، انزوای تحصیلی، مهارت شناختی، دانش آموزان.

^۱ تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۲/۲۳ - تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۱۴

^۲ عضو هیئت علمی گروه علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان استان گلستان، پردیس دخترانه امام (ره) گرگان.

h_torbatinezhad@yahoo.com

^۳ دانشجوی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه پیام نور، سمنان، واحد دامغان، ایران.

Investigating the relationship between corona anxiety and academic isolation and cognitive skills of first secondary students in Sarakhs city

Hossein Torbatinezhad¹, Zainab Barani²

The aim of the current research was to investigate the relationship between Corona anxiety and academic isolation and cognitive skills of first secondary students in Sarakhs city. The research method is descriptive-correlation. The statistical population included all 900 first high school students of Sarakhs city. The statistical sample based on Morgan's table, including 269 people, was selected by simple random sampling. Three research tools were used: Alipour et al.'s Corona Anxiety Questionnaire (2009), Karmi's Cognitive Skills (2001) and Diley and Gronet's (2003) Academic Isolation Questionnaire. Pearson's correlation test and regression with SPSS software were used to analyze the data. According to the results of Pearson correlation research, there is a positive and significant relationship between Corona anxiety and academic isolation, and a negative and significant relationship was observed between Corona anxiety and cognitive skills. In the second step, the physical symptoms of anxiety have entered the prediction model, and these two variables together have been able to predict 71% of the changes in academic isolation and 49% of the changes in cognitive skills.

Keywords: Corona anxiety, academic isolation, cognitive skills, students.

---

¹ Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Golestan Farhangian University. h_torbatinezhad@yahoo.com

² Graduate student of Payame Noor University, Semnan, Damghan Branch, Iran

مقدمه

مسائل مربوط به سلامت روان از جمله انزوای تحصیلی از طریق تاثیر بر انگیزه، تمرکز و تعاملات اجتماعی دانش‌آموزان به عنوان عواملی حیاتی برای موفقیت دانش‌آموزان در مدرسه به شمار می‌رود (براونینگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). ترک تحصیل بدترین پیامد انزوای تحصیلی^۲ است، که اثرات جدی شخصی، اجتماعی و اقتصادی را نیز به همراه دارد. تشخیص زودهنگام علل انزوای تحصیلی می‌تواند شدت این اثرات را به حداقل برساند. انزوای تحصیلی یک پدیده پیچیده و چند علتی است که با علل مرتبط با شخصیت جوانان قابل توضیح است. افرادی که انزوا را تجربه می‌کنند بیشتر احتمال دارد طیفی از موارد منفی کاهش سلامت روان از جمله افزایش علائم افسردگی و اضطراب را تجربه کنند (لاکیونا^۳ و همکاران، ۲۰۲۱).

انزوای تحصیلی اصطلاحی است که برای توصیف بیگانگی دانش‌آموز در فرآیند یادگیری استفاده می‌شود (براون^۴ و همکاران، ۲۰۰۳). مان^۵ (۲۰۰۱) انزوا را اینگونه تعریف می‌کند: «حالت مفرط احساس تنهایی می‌باشد که بر اساس تنهایی و گسست از دیگران، احساس بیگانگی در فرد رخ می‌دهد».

نیومن^۶ (۱۹۸۱) چهار مورد از جنبه‌های اساسی از انزوای تحصیلی دانش‌آموزان را ناتوانی، بی‌هنجاری، بی‌معنی بودن و انزوای اجتماعی شناسایی کرد. ناتوانی به درک دانش‌آموز از عدم کنترل شخصی در یادگیری اشاره دارد. بی‌هنجاری نشان دهنده کمبود رفتار مناسب مبتنی بر قوانین است. بی‌معنایی تفسیر دانش‌آموزان از برنامه درسی بی‌ربط است که نیازهای فعلی و آینده آنها را برآورده نمی‌کند. تنهایی و جدایی از همسالان و معلمان انزوای اجتماعی را مشخص می‌کند. انزوای تحصیلی یک سازه برای درک مکانیسم‌های مرتبط با پیامدهای نامطلوب یادگیری در افزایش شکست تحصیلی دانش‌آموز است (آندراد^۷، ۲۰۰۶).

از سوی دیگر یکی از مهارت‌های مورد نیاز دانش‌آموزان مهارت‌های شناختی^۸ است که همیشه از عوامل مهمی است که بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر گذار می‌باشد (لیانگ و وانگ^۹، ۲۰۲۰)، مهارت شناختی به عنوان توانایی مغز انسان برای پردازش، ذخیره و استخراج

1 - Browning

2 - Academic isolation

3 - Luciano

4 - Brown

5 - Mann

6 - Newmann

7 - Andrade

8 - Cognitive ability

9 - Li & Wang

اطلاعات از جمله توجه، حافظه و توانایی استدلال تعریف می‌شود. مهارت‌های شناختی یک عنصر روانی کلیدی برای دانش آموزان است تا بتوانند یک فعالیت را با موفقیت انجام دهند و یکی از پایدارترین متغیر پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی است (اینگرام^۱ و همکاران، ۲۰۲۱؛ فرناندز^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). از طریق مهارت‌های شناختی دانش آموزان می‌توانند فرآیندهای فکری خود را توسعه دهند و به ذخیره و بازیابی و تجزیه و تحلیل اطلاعات و در نهایت به حل مشکل بپردازند و سیستم شناختی خود را سازماندهی کنند. (لیانگ و وانگ، ۲۰۲۰).

یکی از عوامل موثر بر مهارت‌های شناختی دانش آموزان مسائل مربوط به سلامت روان است. ویروس کرونا اضطراب زیادی در عموم مردم ایجاد کرده است. اضطراب در مورد این ویروس، شایع بود و به نظر می‌رسد بیشتر به دلیل ناشناخته بودن و ایجاد ابهام شناختی توسط این ویروس گسترده می‌باشد. ترس از ناشناخته‌ها، همواره برای بشر اضطراب‌زا بوده است. درباره ویروس کرونا نیز اطلاعات اندک علمی، این اضطراب را تشدید می‌کند (بجاما، استر و مکگران^۳، ۲۰۱۹). اضطراب کرونا تمرکز را از یادگیری منحرف می‌کند و در فرآیندهای شناختی مرتبط با یادگیری دخالت می‌کند (دونگ^۴ و همکاران، ۲۰۲۱). اضطراب از اختلالات روانی شایع با شیوع ۱۰ تا ۴۴ درصد در کشورهای در حال توسعه هستند (کلی^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). دانش آموزان نیز در معرض خطر بالایی برای علائم و اضطراب هستند. برخی از مطالعات انجام شده در طی بیماری کرونا در چین، اضطراب و استرس آشکار دانش آموزان را نشان داده شد (آرستونیک^۶ و همکاران، ۲۰۲۰؛ مگسون^۷ و همکاران، ۲۰۲۰). در زمینه پیامدهای اضطراب کرونا قیصری و شیرازی (۱۴۰۰) مشاهده کردند اضطراب کرونا، بی‌انگیزگی تحصیلی را به طور مثبت و معناداری پیش بینی کرد، نایاک^۸ و همکاران (۲۰۲۲) گزارش کردند آموزش مجازی و استرس تحصیلی بر فرسودگی تحصیلی دانش آموزان در هند در طول پاندمی کووید ۱۹ تأثیر دارد، یانگ^۹ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی دریافتند استرس و سلامت دانشجویان بر انزوای تحصیلی تأثیر دارد، آلکومایم^{۱۰} و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند

1 - Ingram

2 - Fernández

3 - Bajema, Oster & McGovern,

4 - Duong

5 - Kelly

6 - Aristovnik

7 - Magson

8 - Nayak

9 - Yang

10 - Al-Kumaim

که استرس کرونا در انزوا و مهارت فراشناختی دانشجویان تأثیر معناداری دارد و وانگ و ژائو^۱ (۲۰۲۰) و کائو^۲ و همکاران (۲۰۲۰) گزارش کردند اپیدمی کرونا بر کاهش مهارت‌های شناختی دانشجویان تأثیر دارد.

از آنجایی که اضطراب کرونا دانش آموز را از دستیابی به اهدافش و ارضای انگیزه‌هایش باز می‌دارد و بسیاری از اختلالات روانی را مانند ترس، افسردگی، خشم، شرم، درماندگی، ناامیدی و تفسیر منفی از حوادث زندگی را به همراه دارد که این اختلالات ناشی از شکست در مواجهه با مشکلات منجر به تغییر و بی‌نظمی در خلق و خو و انزوا می‌شود. بنابراین، شناخت زودهنگام و درمان اضطراب کرونا بر بهبود نتایج یادگیری و مهارت‌های شناختی دانش آموزان مفید خواهد بود، بنابراین سؤال اصلی این تحقیق این است که آیا بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی و مهارت شناختی دانش آموزان متوسطه اول شهر سرخس رابطه معناداری وجود دارد؟

روش تحقیق

روش تحقیق توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر متوسطه اول شهر سرخس به تعداد ۹۰۰ نفر می‌باشند. نمونه آماری بر اساس جدول مورگان، شامل ۲۶۹ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزار پژوهش سه پرسشنامه اضطراب کرونا علیپور و همکاران (۱۳۹۹)، مهارت‌های شناختی کرمی (۱۳۸۱) و انزوای تحصیلی دیلی و گرونت (۲۰۰۳) می‌باشد.

پرسشنامه اضطراب کرونا توسط علیپور و همکاران (۱۳۹۹) ساخته شد که دارای ۱۸ گویه است. روایی سازه ابزار با روش تحلیل عاملی تأیید و پایایی آن با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱۹ گزارش شد. گویه‌های ۱ تا ۹ علائم روانی و گویه‌های ۱۰ تا ۱۸ علائم جسمانی را می‌سنجد. این ابزار در طیف ۴ درجه‌ای لیکرت (هرگز=۰، گاهی اوقات=۱، بیشتر اوقات=۲ و همیشه=۳) نمره‌گذاری می‌شود؛ بنابراین بیشترین و کمترین نمره‌ای که افراد پاسخ‌دهنده در این پرسشنامه کسب می‌کنند بین ۰ تا ۵۴ است. نمرات بالا در این پرسشنامه نشان‌دهنده سطح بالاتری از اضطراب در افراد است.

پرسشنامه راهبردهای شناختی توسط کرمی (۱۳۸۱) تهیه شده است که دارای ۲۸ سوال است. پرسشنامه به صورت طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت از ۱ کاملاً مخالف، مخالف: ۲، تا حدودی:

1 - Wang C and Zhao

2 - Cao

۳، موافق: ۴ و کاملاً موافق: ۵ نمره گذاری شده است. کرمی (۱۳۸۱) روایی همزمان پرسشنامه را در دامنه ۰/۵۹ تا ۰/۷۸ گزارش کرد و ضریب پایایی پرسشنامه را از طریق آلفای کرونباخ ۰/۸۹ بدست آوردند.

پرسشنامه انزوای تحصیلی توسط دیلی و گرونت (۲۰۰۳) تهیه شده است. این پرسشنامه دارای ۱۰ سؤال بی معنایی و ناتوانی تحصیلی می‌پردازد پرسشنامه به صورت طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از کاملاً مخالف: ۱، مخالف: ۲، تا حدودی: ۳، موافق: ۴ و کاملاً موافق: ۵ نمره گذاری شده است. آهنگری اندرانی و همکاران (۱۳۹۶) روایی پرسشنامه را از طریق تحلیل عاملی تاییدی نشان داد که شاخص نیکویی برازش ۰/۸۹ گزارش کرد و ضریب پایایی پرسشنامه را از طریق آلفای کرونباخ ۰/۷۶ بدست آوردند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون با نرم افزار SPSS استفاده شد.

یافته ها

در این بخش با توجه به عنوان پژوهش، اطلاعات بدست آمده به توصیف داده‌ها و تحلیل استنباطی داده‌ها به شرح زیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جدول شماره ۱: توزیع جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد
دختر	۱۲۲	۴۵/۳۵
پسر	۱۴۷	۵۴/۶۵
کل	۲۶۹	۱۰۰

همانطور که در جدول (۱) مشخص است، ۴۵/۳۵ درصد پاسخگویان دختر و ۵۴/۶۵ درصد پسر می باشند.

جدول شماره ۲: میانگین و انحراف معیار

متغیرهای تحقیق	تعداد	میانگین	انحراف معیار
مهارت شناختی	۲۶۹	۷۶/۸۹	۲۹/۳۴
اضطراب کرونا		۶۱/۸۷	۹/۱۱
انزوای تحصیلی		۳۲/۱۶	۱۰/۶۵

همان طور که در جدول (۲) ملاحظه می شود، شاخص های آماری مربوط به متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است که میانگین داده ها برای متغیر مهارت شناختی استرس ۷۶/۸۹، اضطراب کرونا ۶۱/۸۷ و برای متغیر انزوای تحصیلی ۳۲/۱۶ به دست آمده است. برای بررسی نرمال بودن توزیع فراوانی متغیرهای پژوهش از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است.

جدول شماره ۳: آزمون کولموگروف-اسمیرنوف مبنی بر نرمال بودن داده ها

خرده مقیاس	آزمون کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معناداری
مهارت شناختی	۰/۶۷	۰/۳۱
اضطراب کرونا	۰/۸۷	۰/۲۵
انزوای تحصیلی	۰/۹۲	۰/۴۱

مطابق جدول (۳)، توزیع داده ها در مهارت شناختی، اضطراب کرونا و انزوای تحصیلی در سطح ۹۵ درصد معنادار نمی باشد ($p \geq 0/05$). لذا به لحاظ آماری می توان گفت که داده ها متقارن هستند و دارای توزیع نرمال می باشند پس برای تحلیل یافته های پژوهش از آزمون همبستگی پیرسون استفاده می شود.

جدول شماره ۴: نتایج ضریب همبستگی در ارتباط بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی و مهارت شناختی

متغیرها	انزوای تحصیلی	مهارت شناختی
اضطراب کرونا	r	-۰/۶۳
	sig	۰/۰۰۰

نتایج جدول ۴ نیز بیانگر این است که بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی در سطح اطمینان ۹۹ درصد رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد ($r = 0/88, P < 0/01$). بین اضطراب کرونا با مهارت شناختی در سطح اطمینان ۹۹ درصد رابطه منفی و معنی دار وجود دارد ($r = -0/63, P < 0/01$).

جدول شماره ۵: خلاصه رگرسیون پیش بینی انزوای تحصیلی توسط ابعاد اضطراب کرونا

گام	متغیر	R	R ² تعدیل شده	F تغییر	B استاندارد	t	Sig
۱	علائم روانی اضطراب	۰/۸۱	۰/۶۳	۱۴۳/۰۹	۰/۸۱	۷/۴۱	۰/۰۰۱
۲	علائم روانی اضطراب + علائم جسمانی اضطراب	۰/۸۸	۰/۷۱	۱۳۲/۲۲	۰/۶۱ ۰/۵۶	۶/۰۴ ۴/۲۳	۰/۰۰۱

همان طور که نتایج جدول ۵ نشان می‌دهد، در گام اول علائم روانی اضطراب بیشترین پیش بینی را از انزوای تحصیلی داشته است. این متغیر به تنهایی توانسته ۶۳ درصد تغییرات انزوای تحصیلی را پیش بینی کند. این پیش بینی در سطح ۹۹ درصد معنی دار است. این ضریب با توجه به مقدار $t(۷/۴۱)$ در سطح ۰/۰۱ معنی دار است.

در گام دوم علائم جسمانی اضطراب وارد الگوی پیش بینی شده است و این دو متغیر با هم توانسته‌اند ۷۱ درصد تغییرات انزوای تحصیلی را پیش بینی کنند. یعنی متغیر علائم جسمانی اضطراب به تنهایی ۸ درصد تغییرات انزوای تحصیلی را پیش بینی کرده است. این پیش بینی در سطح ۹۹ درصد معنی دار است.

جدول شماره ۶: خلاصه رگرسیون پیش بینی مهارت شناختی توسط ابعاد اضطراب کرونا

گام	متغیر	R	R ² تعدیل شده	F تغییر	B استاندارد	t	Sig
۱	علائم روانی اضطراب	۰/۶۰	۰/۴۱	۱۳۴/۶۴	-۰/۶۰	۵/۸۹	۰/۰۰
۲	علائم روانی اضطراب + علائم جسمانی اضطراب	۰/۶۶	۰/۴۹	۱۲۳/۷۶	-۰/۵۳ -۰/۴۲	۴/۹۱ ۳/۲۳	۰/۰۰

همان طور که نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد، در گام اول علائم روانی اضطراب بیشترین پیش بینی را از مهارت شناختی داشته است. این متغیر به تنهایی توانسته ۴۱ درصد تغییرات مهارت شناختی را پیش بینی کند. این پیش بینی در سطح ۹۹ درصد معنی دار است. این ضریب با توجه به مقدار $t(۵/۸۹)$ در سطح ۰/۰۱ معنی دار است.

در گام دوم علائم جسمانی اضطراب وارد الگوی پیش بینی شده است و این دو متغیر با هم توانسته‌اند ۴۹ درصد تغییرات مهارت شناختی را پیش بینی کنند. یعنی متغیر علائم جسمانی اضطراب به تنهایی ۸ درصد تغییرات مهارت شناختی پیش بینی کرده است. این پیش بینی در سطح ۹۹ درصد معنی دار است.

نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی و مهارت شناختی دانش آموزان متوسطه اول شهر سرخس بود. نتایج همبستگی نشان داد بین اضطراب کرونا با انزوای تحصیلی رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد و بر اساس نتایج رگرسیون گام به گام در گام اول علائم روانی اضطراب و در گام دوم علائم جسمانی اضطراب وارد الگوی پیش‌بینی شده است و این دو متغیر با هم توانسته‌اند تغییرات انزوای تحصیلی را پیش‌بینی کنند. این نتایج با یافته‌های قیصری و شیرازی (۱۴۰۰)، نایاک و همکاران (۲۰۲۲)، یانگ و همکاران (۲۰۲۱)، آکومایم و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد.

بر این اساس چنین استنباط می‌شود که اضطراب در مورد این ویروس، شایع است و به نظر می‌رسد بیش‌تر به دلیل ناشناخته بودن و ایجاد ابهام شناختی توسط این ویروس گسترده می‌باشد. ترس از ناشناخته‌ها، همواره برای بشر اضطراب‌زا بوده است. اطلاعات اندک علمی درباره ویروس کرونا نیز، این اضطراب را تشدید می‌کند نشانه‌های روانی اضطراب ناشی از کرونا ممکن است به شکل عصبانیت، افسردگی، تحریک پذیری و تنش بروز کند. این عوامل روحیه فرد را تخریب کرده و موجب از دست رفتن اعتماد به نفس و کاهش عملکرد دانش‌آموزان می‌گردد. دانش‌آموزانی که نشانه‌های روانی اضطراب ناشی از کرونا را بروز می‌دهند نسبت به مسائل اطراف خود بی‌تفاوت شده از اطرافیان خود ناراضی شده، قدرت تمرکز و تصمیم‌گیری خود را از دست داده که این موارد انزوای تحصیلی را به همراه دارد.

همچنین نتایج همبستگی نشان داد بین اضطراب کرونا با مهارت‌های شناختی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد و بر اساس نتایج رگرسیون گام به گام در گام اول علائم روانی اضطراب و در گام دوم علائم جسمانی اضطراب وارد الگوی پیش‌بینی شده است و این دو متغیر با هم توانسته‌اند تغییرات مهارت‌های شناختی را پیش‌بینی کنند. این نتایج با یافته‌های قیصری و شیرازی (۱۴۰۰)، نایاک و همکاران (۲۰۲۲)، یانگ و همکاران (۲۰۲۱)، آکومایم و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد.

بنابراین به نظر می‌رسد اضطراب به عنوان جزئی از آشفتگی روان شناختی و تهدیدی برای سلامت روان، سبب مشکلات متعددی شده است. از جمله در زمان حاضر، افزایش آسیب‌های روانی ناشی از شیوع بیماری‌های واگیردار در جامعه بسیار قابل توجه است که در افزایش ترس و اضطراب تاثیر داشته است اضطراب کرونا یک واکنش فیزیولوژیکی روانی است که در هنگام احساس عدم توازن میان سطح توانایی و ظرفیت دانش‌آموزان در برآورده ساختن این تقاضا روی می‌دهد. این عدم تعادل در زمان اضطراب کرونا بر کاهش یادگیری و به ویژه تسلط

بر دانش زیاد در مدت زمان کوتاه تأثیر دارد بنابراین رابطه بین اضطراب کرونا و مهارت‌های شناختی یک خیابان دو طرفه است. اضطراب کرونا تمرکز را از یادگیری منحرف می‌کند و در فرآیندهای شناختی مرتبط با یادگیری دخالت می‌کند. از سوی دیگر، اختلالات اضطراب کرونا نیز می‌تواند محصول نهایی احساس شکست مداوم و عزت نفس پایین مرتبط با چالش‌های تحصیلی و کاهش مهارت‌های شناختی باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود برنامه آموزش مهارت‌های مقابله با اضطراب در برنامه درسی دانش آموزان گنجانده شود و مشاوران مدرسه کلاس‌های جهت آموزش راهکارهای کاهش اضطراب برای والدین دانش آموزان نیز برگزار کنند و انجام مشاوره‌های فردی و گروهی برای دانش آموزان بخصوص دانش آموزان در معرض اضطراب کرونا برگزار گردد.

منابع و ماخذ

- آهنگری اندرانی، نازیلا؛ عبدلی سلطان احمدی، جواد (۱۳۹۶). رابطه هوش فرهنگی با انزوای تحصیلی در بین دانشجویان غیر بومی دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه: نقش واسطه ای سازگاری تحصیلی. سال پنجم، شماره ۸۳، ۴۴-۹۲.
- قیصری، فاطمه؛ شیرازی، محمود. (۱۴۰۰). پیش بینی انگیزش تحصیلی بر اساس اضطراب کرونا و سلامت روان در دانشجویان، نهمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی.
- Al-Kumaim, N.H, Alhazmi, A.K, Mohammed, F.; Gazem, N.A, Shabbir, M.S, Fazea, Y. (2021). Exploring the Impact of the COVID-19 Pandemic on Uiversity Student's Learning Life: An Integrated Conceptual Motivational Model for Sustainable and Healthy Online Learning. Sustainability, 13, 2546
- Andrade, M. S. (2006). International students in English-speaking universities: Adjustment factors. Journal of Research in International Education, 5(2), 131-154
- Aristonnik A, Krrz'il D, Rss'ilj D, oomzz'vvič N, Umkk ... (0000). Impacts of the COVID-19 pandemic on life of higher education students: A global perspective. preprints.org.
- Brown, M. R., Higgins, K., & Paulsen, K. (2003). Adolescent alienation: What is it and what can educators do about it? Intervention in School & Clinic, 39, 3-7.

- Browning MHEM, Larson LR, Sharaievska I, Rigolon A, McAnirlin O, Mullenbach L, et al. (2021) Psychological impacts from COVID- 19 among university students: Risk factors across seven states in the United States. *PLoS ONE* 16(1): e0245327
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., and Zheng, J. (2020). The psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Res.* 287:112934. doi: 10.1016/j.psychres.2020.112934
- Duong, M. T., Bruns, E. M., Lee, K., Cox, S., Coifman, J., Mayworm, A., & Lyon, A. R. (2021) Rates of mental health service utilization by children and adolescents in schools and other common service settings: A systematic review and meta-analysis. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 48, 420–439. <https://doi.org/10.1007/s10488-020-01080-9>
- Fernández Cruz M, Álvarez Rodríguez J, Ávalos Ruiz I, Cuevas López M, de Barros Camargo C, Díaz Rosas F, González Castellón E, González González D, Hernández Fernández A, Ibáñez Cubillas P and Lizarte Simón EJ (2020) Evaluation of the Emotional and Cognitive Regulation of Young People in a Lockdown Situation Due to the Covid-19 Pandemic. *Front. Psychol.* 11:565503. doi: 10.3389/fpsyg.2020.565503
- Ingram J, Hand CJ, Maciejewski G. (2021) Social isolation during COVID-19 lockdown impairs cognitive function. *Appl Cognit Psychol*;35:935–947
- Kelly D S, Deineria EC, Carly A. M, Erica M, Paul A, Marisa V B, Sarah W, and Rachel C(2021) COVID-19 and Student Well-Being: Stress and Mental Health during Return-to-School, *Canadian Journal of School Psychology*, 36(2) 166-185
- Lawrence, D., Dawson, V., Houghton, S., Goodsell, B., & Sawyer, M. G. (2019). Impact of mental disorders on attendance at school. *Australian Journal of Education*, 63(1), 5–21
- Li, L. Z., & Wang, S. (2020). Prevalence and predictors of general psychiatric disorders and loneliness during COVID-19 in the United Kingdom. *Psychiatry Research*, 291, 113267. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.11326>
- Magson, N. R., Freeman, J. Y., Rapee, R. M., Richardson, C. E., Oar, E. L., & Fardouly, J. (2020). Risk and protective factors for prospective changes in adolescent mental health during the COVID-19 pandemic. *Journal of Youth and Adolescence*, 50(1), 44–57. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01332-9>
- Mann, S. J. (2001). Alternative perspective on the student experience: Alienation and engagement. *Studies in Higher Education*, 26, 7-13.

- Newmann, F. M. (1981). Reducing student alienation in high school: Implications of theory. *Harvard Educational Review*, 51, 117-129.
- Wang, C; Zhao, H (2020) The Impact of COVID-19 on Anxiety in Chinese University Students. *Front. Psychol.* 11:1168. doi: 10.3389/fpsyg.2020.01168.

